

Pla a favor de l'èxit escolar: compromisos del Consorci d'Educació de Barcelona

Pla de treball del curs 2014-2015

El Consell de Direcció del Consorci d'Educació va aprovar al novembre del 2012 els compromisos del Consorci en relació amb el Pla a favor de l'èxit escolar, de manera que les actuacions que en formaven part van constituir el pla de treball del curs 2012-2013.

La pretensió del Consorci és continuar aquest procés progressiu de desplegament del pla per avançar en la realització dels compromisos durant el curs 2014-2015, ampliant en alguns casos l'abast de les actuacions o incorporant noves iniciatives del Departament d'Ensenyament.

L'èxit escolar: referents i indicadors

La Unió Europea aborda la qüestió de l'èxit escolar en el Marc estratègic per a la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la formació (ET 2020), on es fixen uns objectius concrets que obliguen a focalitzar els esforços en la millora dels resultats escolars i del nivell formatiu dels ciutadans, per aconseguir el ple desenvolupament personal, professional i social al llarg de la vida. Mesurar el grau d'assoliment d'aquests objectius possibilita establir comparatives amb els països del nostre entorn i disposar d'evidències per a la millora i el progrés.

Els objectius a llarg termini de la Unió Europea, en l'àmbit de l'educació, són els següents:

- Fer realitat l'aprenentatge al llarg de la vida i la mobilitat.
- Millorar la qualitat i eficiència de l'educació i la formació.
- Promoure l'equitat, la cohesió social i la ciutadania activa.
- Augmentar la creativitat i la innovació, incloent-hi l'emprenedoria, a tots els nivells de l'educació i la formació.

Els punts de referència en educació, a assolir el 2020, són els següents:

- Un mínim del 95 % de l'alumnat, entre 4 anys i l'edat de començament de l'ensenyament obligatori, ha d'estar escolaritzat en educació infantil.
- El percentatge d'alumnat de 15 anys amb competència insuficient en lectura, matemàtiques i ciències hauria de ser inferior al 15 %.
- El percentatge d'abandonament prematur en l'educació i la formació hauria de ser inferior al 10 %.
- El percentatge de població entre 30 i 34 anys amb un títol d'educació superior hauria de ser, com a mínim, del 40 %.
- Una mitjana d'un mínim del 15 % d'adults (entre 25 i 64 anys) hauria de participar en formació al llarg de la vida.

El Govern de la Generalitat de Catalunya va establir el 2011 a l'Acord marc per lluitar contra el fracàs escolar, de 8 de febrer de 2011, les línies d'acció per fer front a aquest problema. Amb aquest referent, el Departament d'Ensenyament, d'acord amb els principis i objectius establerts a la Llei d'educació de Catalunya, promou i lidera un pla a favor de l'èxit escolar amb l'objectiu de millorar els resultats educatius i reduir les taxes de fracàs i d'abandonament dels estudis. Els eixos d'actuació d'aquest pla s'articulen a partir de les experiències d'èxit a l'hora d'afrontar un repte com aquest. Així mateix, el Pla d'actuació municipal 2012-2015 de l'Ajuntament de Barcelona, en matèria d'educació, inclou com a objectius l'impuls de programes de millora de resultats i el desenvolupament d'un pla de mesures urgents contra el fracàs escolar.

Els principals objectius i indicadors relatius a la millora de l'èxit escolar són els següents:

- a. Millorar el nivell competencial dels alumnes d'educació primària en llengües i matemàtiques, a fi de reduir al final del 2018 el percentatge d'alumnes amb baix rendiment per sota del 15 %, i aconseguir un percentatge d'alumnes amb alt rendiment superior al 40 % (proves 6è).
- b. Millorar el nivell competencial dels alumnes d'ESO en llengües i matemàtiques a fi de reduir al final del 2018 el percentatge d'alumnes de 15 anys amb baix rendiment per sota del 15 %, i aconseguir un percentatge d'alumnes de 15 anys amb alt rendiment igual o superior al 30 % (proves 4t d'ESO).
- c. Millorar el rendiment acadèmic dels alumnes d'ESO i aconseguir una taxa de graduats en aquesta etapa, amb relació a la matrícula de 4t curs, superior o igual al 85 % al final del 2018.
- d. Reduir la taxa d'abandonament escolar prematur fins al 15 % al final del 2018.

Per tant, el Consorci d'Educació assumeix els compromisos que s'indiquen a continuació, amb una atenció especial per aquells que, per al curs 2014-2015, es consideren prioritaris:

Actuacions prioritàries

1. Programació dels ensenyaments

- Anàlisi del període 2010-2016:
  - Analitzar els processos de preinscripció i matrícula per obtenir-ne els elements determinants en les diferents etapes i ensenyaments.
- Projecció demogràfica:
  - Elaborar previsions d'alumnat a escolaritzar sobre la base de les dades de l'Idescat i del padró municipal.
  - Determinar la taxa de matriculació amb vista a la projecció per a l'oferta de P-3.
- Planificació de les places escolars (3-16 anys) a mitjà termini:
  - Dissenyar l'oferta de places de segon cicle d'educació infantil i ensenyaments obligatoris sobre la base de les previsions d'alumnat i de l'historial recent.
  - Dissenyar l'oferta de P-3 a partir de la informació demogràfica de les diferents fonts (padró, fonamentalment), recollida en diferents períodes.
  - Dissenyar l'oferta d'ESO a partir de les xifres d'alumnat matriculat a primària i tenint en compte el percentatge de pas de centres concertats a centres públics, i viceversa, el percentatge de repetidors a 6è de primària i 1r d'ESO, les adscripcions i la mobilitat entre districtes.
- Planificació de les places escolars de batxillerat a mitjà termini:
  - Dissenyar l'oferta de places sobre la base de les previsions d'alumnat i de l'historial recent.
  - Valorar la reordenació de l'oferta de les modalitats no artístiques, tot tenint en compte també l'oferta d'FP.
  - Revisar l'equilibri entre les dues vies de la modalitat d'arts.

- Valorar el funcionament del Batxibac i estudiar la viabilitat de l'Abitur (català-alemany) i del batxillerat internacional.
- Revisar l'oferta de batxillerat nocturn.
- Planificació de les places escolars de cicles formatius a mitjà termini:
  - Dissenyar l'oferta tot tenint en compte les necessitats per a l'alumnat resident a Barcelona i a l'àrea metropolitana, així com l'evolució de la matrícula i de les places vacants els últims cursos als diferents cicles formatius de cada centre, i globalment a la ciutat, relacionant-ho amb les demandes del sector productiu.
  - Establir criteris per a l'oferta del CF d'arts plàstiques.
  - Dissenyar estratègies per a l'optimització de l'oferta.
- Adults:
  - Acabar el procés de conversió d'AFA a CFA dels centres.
  - Adequar l'oferta a les demandes educatives de la població adulta.
- Escoles oficials d'idiomes:
  - Potenciar l'oferta de llengües estrangeres amb demanda creixent.
  - Ajustar l'oferta dels nivells C1.

2. Mesures per a l'èxit escolar

- Auditories pedagògiques:
  - Plantilla docent: definir perfils estructurals per garantir la implementació dels projectes. Plantilla no docent: analitzar les necessitats dels centres del perfil de tècnic/ca d'educació infantil, així com d'hores de vetllador o vetlladora.
  - Formació. Assessorar en la implementació del treball per competències bàsiques de matemàtiques, en la metodologia de resolució de problemes, en el treball de la llengua oral i escrita, i en la formació del llenguatge oral en educació infantil.
  - Acords de coresponsabilitat. Fer la proposta a tots els centres.
  - ILEC. Continuar el programa i incorporar-hi nous centres.
  - Equipaments. Fer intervencions diverses als centres.
- Diversificació curricular. Programa Èxit 2:
  - Coordinar el treball amb entitats, institucions i serveis de la ciutat de Barcelona per tal d'oferir tallers de caràcter semiprofessionalitzador en què s'ensenyin de manera coherent i integrada en els continguts específics del taller aspectes del currículum de 3r i 4t d'ESO.
- Programa intensiu de millora a 1r d'ESO:
  - Promoure la millora de les competències bàsiques de l'alumnat de primer curs d'ESO amb dificultats generalitzades d'aprenentatge en l'àmbit lingüístic i en l'àmbit matemàtic.
- Orientació:
  - Aprofundir en el desenvolupament de l'orientació personal i acadèmica de l'alumnat que acaba els ensenyaments obligatoris.
  - Continuar la promoció de l'orientació personal, acadèmica i professional de l'alumnat que cursa ensenyaments postobligatoris.
- Programes Tàndem i Magnet:
  - Donar suport als centres educatius a partir de propostes globals o transversals per reforçar el currículum i avançar en la pràctica, cada cop més reflexiva, a partir d'un treball per competències.

- Promoure les aliances amb el territori establint connexions amb múltiples agents de la ciutat que ajudin a enriquir el treball curricular del centre i aportin nous recursos al sistema educatiu.

3. Absentisme i abandonament escolar prematur

- Informes sobre l'absentisme. Adequar el protocol del CEB al del Departament d'Ensenyament (comptar l'absentisme a partir del 5 %).
- Mesures d'atenció a la diversitat. Reforçar els recursos:
  - Diversificació curricular. Promoure la coordinació entre els EAP, els centres de secundària i el programa Èxit 2 per a la diversificació curricular a fi de detectar alumnes amb alt risc d'abandonament escolar prematur que necessiten una resposta educativa alternativa singular que els vinculi al seu itinerari formatiu i a l'institut.
  - Aules obertes. Promoure la coordinació entre els EAP, els centres de secundària i les aules obertes a fi de detectar alumnes amb alt risc d'abandonament escolar prematur que necessiten una resposta educativa alternativa singular que els vinculi al seu itinerari formatiu i a l'institut.
  - Projectes singulars.
- Creació d'escoles de segona oportunitat:
  - Elaborar un projecte formatiu que faciliti la integració laboral dels joves en risc d'exclusió, estructurada en dues línies de treball, l'educativa i la laboral, per poder construir un itinerari eficient entre aprenentatge i ocupació: competències bàsiques, competències professionals i orientació.
- Pla Jove:
  - Afavorir els processos de transició dels joves que acaben l'ESO i necessiten suport per establir un itinerari que els permeti assolir la qualificació necessària per continuar la seva formació o per accedir al món laboral.

4. Formació professional dual

- Col·laborar amb el Departament d'Ensenyament per continuar donant un impuls més gran a la formació professional en alternança dual per tal d'estendre-la i incrementar-la de manera substancial. A aquest efecte, el Departament d'Ensenyament ha elaborat dos programes d'actuació: l'un de suport als centres i l'altre de difusió i extensió de la formació professional dual.
- Implementar als centres educatius de la ciutat l'oferta de places de l'Ajuntament de Barcelona, resultat de la mesura de govern aprovada al mes de juliol del 2014 pel plenari de l'Ajuntament de Barcelona per a l'impuls de la formació professional dual per millorar la formació i l'ocupabilitat dels joves, per la qual es compromet a incorporar a l'estructura municipal més de 500 joves durant els dos propers cursos escolars, amb perfils professionals de diferents sectors: administratius, educadors infantils, jardiniers, animadors socioculturals, dissenyadors i editors de publicacions impreses i multimèdia.

5. Pla de treball als districtes

- Districtes de Ciutat Vella i Nou Barris. Plans elaborats i implementats. Objectius destacats:

- Elaborar mesures específiques per reduir l'abandonament prematur, especialment el suport a l'alumnat que acaba l'ESO i el seguiment de l'alumnat en el pas de l'ESO als ensenyaments postobligatoris.
- Desenvolupar actuacions de suport a l'atenció a la diversitat per a l'alumnat que requereix una atenció específica, a fi de donar continuïtat i ampliar l'oferta de tallers d'Èxit 2 i les estades a les empreses.
- Ampliar els recursos de reforç escolar per a l'alumnat del segon cicle de l'ESO i de la secundària postobligatòria, coordinant i complementant l'oferta del territori.
- Impulsar la creació al barri de la Barceloneta d'un centre de formació professional integrat de referència i excel·lència de la ciutat de Barcelona, per als ensenyaments de nàutica, maritimopesquers i tècniques generals del mar.
- Fer el seguiment i l'abordatge de l'absentisme escolar, amb una incidència especial en el col·lectiu gitano, amb el suport del promotor escolar.
- Districte de Sants-Montjuïc. Pla elaborat, en procés d'implementació. Objectius destacats:
  - Impulsar la implementació de noves estratègies organitzatives dels centres educatius per a la millora de l'atenció a la diversitat del seu alumnat, i la reincorporació i acollida de l'alumnat amb historial absentista, tant als centres de primària com als de secundària.
  - Impulsar mesures formatives de «segona oportunitat» per als adolescents i joves amb risc d'exclusió que han quedat al marge del sistema educatiu, o bé que necessiten una organització diferenciada per millorar el seu èxit escolar, i que tinguin especialment en compte el fet diferencial del col·lectiu gitano.
- Districtes de Sant Martí i Sant Andreu. Acabar la fase final d'elaboració dels plans de treball.
- Districtes de l'Eixample, Gràcia, Horta-Guinardó, les Corts i Sarrià-Sant Gervasi. Elaborar els plans de treball durant el curs 2014-2015.

6. Pla d'inversions en edificis escolars 2016-2019 i actuacions sobre els equipaments educatius

- Fer el seguiment de les obres de construcció de noves escoles, la preparació i la gestió de trasllats: Escola L'Univers, Escola Els Encants, Escola Can Fabra, Escola La Maquinista.
- Fer el seguiment de la redacció de nous projectes de nous instituts del Departament d'Ensenyament.
- Elaborar una nova auditoria de centres 2014-2015:
  - Actualització de l'auditoria del 2012 (332 centres). Recull de dades, fotografies i elaboració d'una fitxa individualitzada per centre.
  - Proposta d'un nou pla d'inversions, derivat del resultat de l'auditoria tècnica d'edificis i de les necessitats que marqui la Direcció de Centres (escolarització, estratègia, etc.).
  - Fer el seguiment i l'actualització de l'auditoria realitzada.
- Elaborar una auditoria, a partir de l'any 2015, dels centres la conservació dels quals és competència del Departament d'Ensenyament i/o amb gestió autònoma (instituts, llars d'infants i altres):
  - Assessorament en temes de conservació i plans de manteniment.

- Elaborar nous models de gestió i estalvi energètic en l'àmbit dels subministraments:
  - Assessorament en contractacions als centres de secundària de titularitat del Departament d'Ensenyament.
- Assessorar en l'àmbit de la neteja, en la confecció de plans de treball i en la metodologia de contractació als centres de secundària de titularitat del Departament d'Ensenyament.

7. Propostes de millora de l'organització

- Desenvolupar el sistema d'informació de la gestió de recursos humans:
  - Iniciar la construcció del sistema d'informació en una primera fase, implantant les funcionalitats imprescindibles per a la seva posada en marxa, relatives als mòduls de relació de llocs de treball, administració de personal, nòmina, elaboració i seguiment del pressupost, i inici del portal de l'empleat.
- Millorar la gestió econòmica dels centres:
  - Realització d'auditories.
  - Resolució d'incidències.
  - Suport en la contractació de serveis de neteja, gas i electricitat.
  - Formació específica dels equips directius.
- Millorar l'atenció als usuaris i usuàries:
  - Usabilitat dels recursos electrònics. Avaluar el calendari de consultes adreçades al Consorci, a fi d'adaptar la visualització que se'n fa al web a la demanda prevista en cada moment. Implementar millores a la interfície del punt d'accés als recursos electrònics de l'Oficina d'Atenció, i garantir l'atenció telemàtica a través d'un servei 24/365 a la bústia de peticions i suggeriments.
  - Pertinença en la resposta als usuaris. Vertebrar i dotar de contingut el Portal de l'Informador, instrument intern de consulta, i crear perfils especialitzats al Call Center.
  - Solucions individualitzades. Consolidar el Punt d'Assessorament d'Estudis Postobligatoris.
  - Ampliació de l'espai d'atenció presencial. S'adaptarà l'antiga Sala de Formació de la planta baixa com a nou espai d'atenció als usuaris, amb l'objectiu de millorar l'atenció en les convocatòries massives.

Barcelona, desembre del 2014